

Taiteesta kypsyy suurta

Taiteilija **Osmo Rauhala** puhuu luovuuden evoluutiosta ja sen antamista mahdollisuuksista. Nyt mahdollisuus on jo pienessä. Rauhala puhuu perustellusti; tarkasteleehan hän maailmaa kahdesta perspektiivistä – viimeisen suuren taidemetropolin, New Yorkin, ja pienen hämäläisen luomutilan näkökulmista. Näiden välissä on hänen elämä ja taide.

Ihmeet mahdollisia myös Suomessa

Rauhala väittää, että suurten metropolien aika on ohi. Niiden sijaan syntyy koko ajan pieniä ihmeitä, joista yksi selkeä esimerkki on Santa Fen kaupunki Uudessa Meksikossa.

Santa Fe oli pitkään autiomaata. Harvan maantalon harjoittajan ja ongelmisten intiaanien tekemiset eivät kiinnostaneet ketään. 1900-luvun puolivälissä alkoi kuitenkin tapahtua.

– Lähtökohtana oli kuvataide. Vuosikymmen alussa Santa Fehen oli muuttanut jo Gergia O'Keeffe, 50-luvun lopulla paikkakunnalle muutti kanadalaisyntyinen Agnes Martin. Siinä välissä alueelle oli rakennettu Los Alamosin tutkimusl-

tos, alun perin atomipommin kehittämistä varten – olihan paikka mahdollisimman kaukana kaikesta, Rauhala maalaa kulttuurin kasvun ironiaa.

– Tämä syntynyt taiteen ja tieteen paketti johdatti lopulta siihen, että 90-luvulla tämä Lahden kokoinen paikkakunta oli merkittävä kulttuurillinen keskus Amerikassa. Siellä on 22 museota, 200 galleriaa, verokertymä asukasta kohti on Yhdysvaltain suurin, kun se vielä paria vuosikymmentä aikaisemmin oli ollut Yhdysvaltain pienin. Alue hyppäsi suoraan perusagraarista alueesta jälkiteolliseen verkostuneisuuteen ja kulttuurilla tuottavaan aikaan.

Rauhala huomauttaa, että samalla alueen hyvinvointia kuvaavat indeksit rikollisuusastetta myöten ovat nousseet muuta maata paremmiksi. Santa Fessä on toteutuneet kaikki luova luokka – käsitteen luoja Richard Floridan ajatukset siitä, miten luova yhteisö syntyy; tai oikeastaan ei ihan kaikki.

– Vain yksi ero on; kehitys ei tapahtunutkaan suuressa metropolissa vaan pienessä, kaukana kaikista keskuksista sijaitsevassa yhteisössä.

– Tämä antaa toivoa Suomellekin. Maailma on muuttumassa. Enää ei tarvitse olla suuressa yti-

Taiteilija Osmo Rauhala loi uskoa luoviin suomalaisiin kuulijoihinsa: Santa Fen ja Bilbaon ihme on mahdollista myös Suomessa.

messä, jos haluaa tehdä pieniä ihmeitä. Niitä voi tehdä täälläkin, verkottumisen kautta. Kehitys on käynnissä jo Euroopassa. Bilbao on yksi esimerkki.

On järkeenkäypää, että ihmiset haluavat asua siellä, missä on hyvä elää. Bilbaosta Rauhala kertoo saadun samanlaisia indeksejä kuin Santa Festä. Ihmiset ovat kulttuurin muutoksen myötä palanneet seudulle, suvaitsevaisuus on noussut moniarvoisuuden myötä. Luonnonläheisyys, juuret kulttuuriin ja olemassa olevat kulttuuripalvelut ovat nekin edellytyksiä ihmeen syntymiselle.

Taide on ihmisyhteisön liima ja sarana

Miten on selitettävissä, että ihminen on koko olemassa olonsa ajan puuhastellut turhaa – taidetta siis – eli sellaista, millä ei ole varsinaista käyttöarvoa? Äärimmilleen vietyinä taiteeksi nimetyn tuotoksen tekemiseen on tarvittu koko yhteisö, muistuttaa Rauhala ja pohtii, mikä oikein on mahtanut olla se suuri voima, joka on liikuttanut koko yhteisöä tällaisiin äärimmäisiin ponnistuksiin.

Rauhala poimii muutamia motiiveja, joista yksi

perustavaa laatua oleva on eittämättä tiedonsiirto. Tälle on perustunut tuttu suomalainen ihme; Nokia.

Tradition siirto on toinen taso. Taide on Rauhalan kategorioinnissa myös viihdettä, hauskaa. Lisäksi ihminen on aina kaivannut esteettisiä kokemuksia. Sitä taide tarjoaa, ja siihen liittyy joukkopsykoosi, kuten musiikissa. Tarinan kerronta on kaikissa muodoissa aina ollut yksi tapa hallita joukkoja. Taide tyydyttää myös ihmisen uteliaisuutta.

– Kukaan ei osaa antaa lopullista vastausta siihen, mitä tämä kaikki tarkoittaa. Itselleni on syntynyt käsitys, että taide on liima, joka pitää yhteisön kasassa vaikeina aikoina. Jos Darwiniin on uskomista, taiteilijoiden ihmisryhmän olisi pitänyt evoluution myötä jo kadota, jos sillä ei olisi selkeää tehtävää ihmisyhteisössä. Taide on paitsi liima, myös sarana. Sen avulla syntyy innovaatioita, jotka auttavat käytännön elämässä. Taiteella on edelleen sama rooli kuin ammoin; se opettaa toimimaan yhdessä kaikkia vaaroja vastaan. Tämä taiteen rooli on jopa entisestään korostunut.

Pieniä Ihmeitä -tapahtuman järjestäjät

Luova Suomi
Maaseutuverkosto
KOKO / Luovien alojen verkosto
Kulttuuriteemaryhmä